

Pressmeddelande 2020-06-15 från Aktion Räd Vätern

Försvarmakten erkänner sin bristande förmåga att leda saneringsarbetet i PFAS-förorenade områden.

Aktion Räd Vätern välkomnar Försvarmaktens förslag att utse Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen att ta över ledningen av saneringsarbetet.

I slutet av december 2019 fick Försvarmakten ett uppdrag av regeringen att ta fram en handlingsplan för PFAS-förorenade områden, till exempel Karlsborgs militära flygplats invid Vätterns strand. Efter fem månader lämnar viceamiral Jonas Haggren ifrån sig ett tunt dokument som bara upprepar det försvaret felaktigt har påstått i årtal: *”För närvarande saknas kommersiellt tillgänglig, hållbar och miljöeffektiv teknik för att till skäliga kostnader rena/sanera PFAS-förorenade områden.”*

- Vi tolkar regerings krav på handlingsplan som att man tröttnat på Försvarmaktens senfärdighet och kräver att saneringsarbetet kommer igång, säger Elisabeth Lennartsson, Aktion Räd Vätterns ordförande. Så besvikelsen lär bli stor även hos regeringen när Försvarmakten återigen felaktigt påstår att det inte finns någon teknik att stoppa läckage från förorenade områden och rena PFAS-förorenat vatten.

På Karlsborgs flygplats har PFAS-föroreningarna varit officiellt kända sedan 2013. Där finns bland de högsta koncentrationerna av PFOS i grundvattnet som uppmätts i Sverige: **2 300 000 ng/l**. Miljökvalitetsnormen för Vättern är **0,65 ng/l**.

Riskerna med PFAS har varit kända sedan före sekelskiftet. Även försvaret har haft full kännedom om PFAS-kemikalernas miljö- och hälsofarlighet.

Trots detta har utredningen av föroreningarna på Karlsborgs flygplats genomförts i snigelfart. Endast en av flera hot-spots är någorlunda utredd och först nu i mars 2020, sju år senare, accepterar Försvarmakten att utredningar ska göras för att undersöka möjligheter till övertäckning/inneslutning och rening av förorenade dagvattenströmmar.¹

---

¹ <http://www.aktionraddavattern.se/niras-rapport-ovidkommande-vatten-27-mars-2020/>

Det är uppenbart att Försvarsmakten (och Fortifikationsverket) inte klarar av sin uppgift, varken att leverera en handlingsplan enligt regeringens regleringsbrev eller att leda arbetet när det gäller efterbehandling och sanering. Punkt 4 i Försvarsmaktens handlingsplan kan dock tolkas som att det finns en viss självinsikt vad gäller bristen på egen kompetens och ledningsförmåga. Försvarsmakten skriver på sidan 7:

”Regeringen bör med anledning av detta tilldela särskilt utsedd/utsedda myndighet/myndigheter t.ex. Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen ett uttryckligt uppdrag att leda och koordinera arbetet...”

Aktion Rädda Vättern tar fasta på denna punkt i Försvarsmaktens handlingsplan och skriver till regeringen att det behövs en ny ledning för saneringsarbetet.

- Vi tycker att regeringen ska ta fasta på Försvarsmaktens förslag att Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen tar över, säger Elisabeth Lennartsson. Försvarsmakten och Försvarsinspektören (FIHM) har ju i årtal visat sin oförmåga att göra jobbet.
- Det krävs dock att en ny ledning får agera självständigt och får fullt operativt mandat, tillägger Christer Haagman från Aktion Rädda Vättern. En första åtgärd måste bli att se till att Fortifikationsverket drar tillbaka sin ansökan om att få dränera den kraftigt förorenade flygplatsen och därmed stoppa planerna på att pumpa ut PFAS-förorenat grundvatten till dricksvattentäkten Vättern.

Elisabeth Lennartsson, ordförande
Aktion Rädda Vättern
lisa.lennartsson@telia.com
070-659 09 63

Christer Haagman, talesperson i miljöprövningsärenden
Aktion Rädda Vättern
christer.haagman@gmail.com
072-895 16 91